КПСС-н ЦК-н Пленумиг нертä кевäр тосхмн

Энькр социалистическ Тöрскидäн, коммунистическ партьдан байрлдж бахтсн советск олн-ämтн ик гидг бöгмджтäгъäр Алдр Октябрьск революцин 42 джилин ööнд белдджäцхäнä.

Коммунистическ тосхлтин агъу ик зурагъар öргмдж авсн Хальмг республикин кӯч-кöлсчир селäнä өдл-ахун өдл-уш гаргългъан икдӯлäд, делкäн ни-тöвкнӯ батллгъна цуг олна кергт эврä демäн тäвхäр өткдж бас шуилтта кевäр иоолддж йовна.

Мана республикäр, селäнä өдл-ахун өдл-уш гаргългъиг икдӯллгынä болн өнӯг государствд öглгынä тодиг кӯн болгъиг байрлулна. Республикин кӯч-кöлсчир, долан джилин тӯрӯнк джилин зураг болгаснь урд кӯцäлгынä дöрлäнд орад, мах белдж государствд öглгынä джилä зурагъан 117 процент, ӯс —113 процент, öнд—96 процент, ноос—101 процент кӯцägäд, селäнä өдл-ахун гол өдл-уш гаргългъар авсн социалистическ даалгъвран нертä кевäр кӯцäдж йовна.

Селäнä өдл-ахун өдл-уш гаргългъар болн өнӯг государствд хулдлгъар кӯцсн мана республикин колхозмудин болн совхозмудин ончта сäн диилвр — РСФСР-н Министрмӯдин Советäр хойр дакдж темдглгдсмн, селäнä өдл-ахун өдл-уш гаргългъна болн өнӯг государствд öглгынä джилин тӯрӯн öрäлцн дигäр болхла, Хальмг республик РСФСР-н тӯрӯн ормсин негинь өзлäд, мöнгäр мöрäлгдсмн.

Западн, Яшалтинск, Сарпинск районд колхозмуд болн совхозмуд долан джилин зураг болгаснь урд кӯцäлгынä дöрлäнд тӯрӯн ормнь өзлдж йовна гидж келдж болшго. Цуг орнкутгар, мел совхоз колхоз болгынар КПСС-н ЦК-н болх Пленумиг нертä кевäр тосхар социалистическ дöрлäн делгрдж йовх цагт, өдл-ахусин өда бийнь олзлгдад уга өв-аргъсин тускар, өдниг бӯклднь өдлхин тускар, өдл-ахусин бӯрдäмджин болн өдл-ахун дуту-дундсин тускар. өдниг уурулхин тускар негг ӯлӯ келх кергтä.

Партийн болн советск организацс КПСС-н ЦК-н болх Пленумиг тосл-гъна белдврин кöдлмш кехлäрн, тӯрӯн болдж производств бӯрдäлгынä тöрт селäнä өдл-ахун өдл-уш гаргъгъиг улм икдӯллгынä тöрт, производствин культурнинь ööдлӯллгынä кергт гол оньган тäвх зöвтä.

Селäнä өдл-ахун кöдлмшиг öбдлӯлäд, КПСС-н ЦК-н өн джилин ноябрь-декабрь алдид болх Пленумд производственн белг белдлгъиг илдгнь авад хäлäхлä, ӯвлд ӯзмджтä сäн белдвр келгън, хаврин тäрäнд зябь хагълдж белдлгън, хööнд искусственн кöг тäвлгъан цагтнь келгън болджана.

Өн джилд зябь хагъллгън, нидгин джилинäс зöвäр сäänäр кегдж йовна. Эннь өдл-ахун гардачнр, тӯрӯн болдж өднä агрономс агротехническ керг-ӯлӯдврт сäн оньган тäвснä ашнь гидж темдглх кергтä. Болн зар өдллгынä культуриг темдгтä сäänäр ööдлӯлäд, тäрäнä культурмудин ик ургъц авлгъиг теткхин тöлä сесг кöдлмш некгдхмн. Өн учрас өдл-ахун гардачнр зябь хагъллгынä зурагъан ööрхн цагин дунд тöгскäд цуг техникäн хар пар хагългынд тäвх зöвтä. Дакад зябин хагъларин замлдж өд-бод келгън — агротехническ өркн чинртä кöдлмш болдг, онъгад гихлä, цагтан болн сäänäр белдгдсн зябь газрт чиг икäр хорлагдад, тäрänд харшлдг öвснä ӯндснь багърна, — өннь буудин культурин ик ургъц авлгъна сäн гидг улинь тäвлгън болджана.

Олна малин шим-шӯӯсинь нихтрӯлдж икдӯлхин тöлä малин халхд кöлдж йовх улсиг орм-ормдиь батлдж, өдитä ирлцнъгъӯ кöдлмш кедж бригаде, отарс болн фермс болгъниг шумгъа, медрлтä, чадм-чидмг кадрмудлу тетхмн.

Ямаран чигн кöдлмш кӯцäлгън, негг ӯлӯ өдл-аху гардлгън, өдл-ахун делгрлт, өдниг йилгъдинь — кадрмуд болджана. Кадрмуд цуттагъин негинь олдж хагълна гидж парть сургъна. Чадмг-чидмг гардврта өдл-аху зокал мет, сäн болдгнь олнд медгдгнä биший. Өн туст кесг ӯлгӯр зааджж келдж болхмн.

Ӯлгӯрнь, балгъсна «Буратинский» совхоз авад хäлäй. Өн совхоз кöдлмшин цуг халхарн гишинь ӯлддж йовсн өдл-аху билä. Партин таньгъчин комитет «Буратинский» совхозин гардвриг солад, ормднь коммунист Н. К. Санджиевиг тäвлä. Гардвр сольгдснас нааран хойр джил болад уга. Өн ахр пагин өргцд совхозин өдл-аху ӯндсäрн онъгдарсн бäänä. Ода «Буратинский» совхоз —альк чигн кöдлмшäрн, селäнä өдл-ахун өдл-уш гаргългъарн болв чигн, малин хот белддж ӯвлд белдгъäрн болв чигн балгъсна бäätхä, республикин тӯрӯн нӯӯрин өдл-ахусин зерглäнд бäänä.

Западн районд «Пролетарская победа» колхоз сӯл джилмӯдин өргцд өдл-ахугъан аль-бисäрнь öскäдж, делгрӯлäд, долан джилин зураг болгаснь урд кӯцäлгынä дöрлäнд тӯрӯн ормсин негинь өзлдж йовна. Өн колхоз сäänäр öсдж делгрлгънд —колхозин гардврин, өнӯнä ахлач Ф. И. Дедовин, хамгин даалгъвртa кöдлмшт йовдг колхозин коммунистрин ач-тусиь дегд сäänäр ӯгдджäнä.

Республикин өдл-ахусин альк негг кöдлмшт комплексн механизац öргäр орлцулад, ööрхн цагин дунд колхоз болгъниг, совхоз болгъниг ик олзта-орута өдл-ахуд хӯвӯллгън — партийн, советск организацин болн цуг олна өркн тöр болджана.

КПСС-н ЦК-н болх Пленумд производственн сäн гидг белг белдхин тöлä, иргч джилд тäрänä ик ургъц авлгъна, мах, ноос, ӯс, öнд икäр авлгъна улинь белдхин тöлä, газр хагъллгъна, хööнд искусственн кöг тäвлгынä кöдлмшäн ööдм чинртäгäр кегъäд, олна малд өлвг хотта, дулан ӯвлзнъ белдгынд цуг оньган, аргъчидлäн тäвхмн.